

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Disputatio Philologico-Historica De Imperio A Posteris
Judaæ Ante Adventum Christi Nec Auferendo, Nec Ablato**

...

Köppen, Nicolaus

Gryphiswaldiæ, [MDCCXXIX?]

VD18 13279890

[Disputatio Philologico-Historica De Imperio A Posteris Judaæ Ante
Adventum Christi Nec Auferendo, Nec Ablato ...]

urn:nbn:de:gbv:45:1-16529

§. I.

Assim in Commentariis ac Homiliis legas, non-
 nullos ad *Luc. II. 1.* ubi dicitur, mandatum Au-
 gusti Imperatoris Romani tempore nativitatis
 Christi emanasse, ut per totum imperium Ro-
 manum & in specie per Judæam census insti-
 tueretur, in ista esse opinione, quod *tunc tem-*

poris sceptrum a tribu Juda jam fuerit ablatum secundum vaticini-
 um *Gen. XLIX. 10.* Et sane hæc non tantum proletaria est opi-
 nio, sed ex instituto ita statuunt plerique, qui per Herodem M.
 alienigenam a tribu Juda Sceptrum ablatum volunt, ut SPANHE-
 MIUS *Dub. Evang. P. II. Dub. 17.* & GE. ER. PHALETRANUS (quod
 fictum nomen est GUNTERI HENR. PLATNERI, Consiliarii,
 dum in vivis erat, Vinariensis) in *Exercit. historico-philologica de*
Sceptri Judaici ablatione, quam in *Syntagmate variarum disputationum*
rariorum J. GEORG. GRÆVIUS recudi fecit, *Ultrajecti 1708.* Sed
 e contrario recte statuunt, qui, quicquid de cessatione impe-
 rii politici a Jacobo Patriarcha prædictum est, ante Messiae ad-
 ventum, & quidem non præcisè spectatum, sed quatenus operis
 redemptionis per mortem & resurrectionem perfectionem con-
 tinet, evenisse negant. Et nostra hic merito facimus Exege-
 tæ & Theologi pariter consummatissimi B. SEBAST. SCHMI-
 DII verba, qui in *Comm. ad Gen. XLIX. 10.* ad verba: *usque dum ve-*
nerit Schilo, hæc habet: *His verbis indicatur, quod resp. Judaica ante*
adventum τῆς Schiloh everti non debuerit, sed adhuc stare, cum veniret, &
quamdiu maneret; everti autem mox, quando ille venisset, & non am-
plius adesset. Ita stetit adhuc, Christo in carnem veniente & presente,
eversa autem est mox post mortem Christi. Recte sententiam dixisse
ut constet, duo inprimis probanda nobis incumbunt, & sensum
vaticinii Jacobi Gen. XLIX. 10. hoc postulare, & huic eventum exacte
respondisse.

A

§. II.

§. II. *Prius dum agimus, instituti nostri nunc non est, plenam & exactam in vaticinium adductum commentationem edere, sed ea inprimis, quæ scopo nostro serviunt, quæstionibus nonnullis huc facientibus propositis, in medium adferre, & ex ipsis textus visceribus, vi & genuina vocum & phrasium significatione, brevibus decidere sufficiet.*

§. III. *Itaque, cum entheus Senex vaticinatur: NON RE-
CEDET SCEPTRUM A JUDA, ET LEGISLATOR AB INTER PE-
DES EJUS, DONEC VENIAT SCHILOH, ET ILLI ERIT OBEDI-
ENTIA POPULORUM: Prima quæstio est: Utrum Adventus Christi
s. Messie hic omnino predicatur, isque vocabulo משיח designetur? Quæ-
situm affirmant non modo Christiani tantum non omnes, verum
& Judei tum Veteres, e. g. Targumista, ONKELOS, JONA-
THAN & HIEROSOLYMITANUS, Talmudista, Midrashici,
Kabbalista, tum recentiores, inprimis Commentatores literales,
R. SALOMO, ABENESRA, D. KIMCHI, D. ISAAC ABAR-
BENEL, R. BECHAI, & quos non Christianis contradicendi
libido in transversum egit & ineptire fecit. Integras Judæo-
rum interpretationes ordine adduxit & examinavit, ac in quan-
tum a vero abeunt, confutavit JAC. ALTINGIUS in *Schilo l. 1.*
*per tot. præter quem conferantur, qui ex instituto contra Ju-
dæos scripserunt, RAIMUND. MARTINI in pugione fidei P. II. cap. 4.*
& ad hunc JOSEPH de VOISIN in *observationibus*. PETR. GALATI-
NUS de *arcanis Catholice veritatis Lib. IV. cap. 4. seqq.* & passim, item
recentiores magno numero, e nostratibus CHR. HELVICUS, M.
HAVEMANNUS, J. MOLLERUS, C. WAGENSEILIUS in *confut. carminis Lip-
manni*; e Reformatis præter ALTINGIUM, VOETIUS, JO. GUSSETI-
US, &c. Itaque, si illos, quos Bechai & alii saniores Judæo-
rum interpretes adducunt, aut qui contra Christianos dispu-
tantes longius petita malæ causæ subsidia quæsierunt, excipias,
per SCHILOH Messiam intelligi, Judæi nobiscum consentiunt.
Testimonia ipsorum magno numero citavit SEB. EDZARDI é
B. Parentis sui codd. paginis lineisque signatis, sub fin. dissertatio-
nis suæ c. Clericum. Hoc magis mireris, inventum esse e Chri-
stianis, qui dum hic plus aliis sapere & intelligere voluit, næ
intelligendo fecit, ut Judæis videatur cœcior. JOH. CLERICUM
nomi-*

nominamus, qui neglecta recepta a Judæis pariter & Christianis interpretatione significationem voc. שילה plane novam nobis obtrudit, eandem per *finem ejus* reddens. Rationem, cur a Veterum abiret sententia, nullam video. Causatur quidem, argumentum hocce ad Judæos convincendos esse debile ac infirmum; sed sine fundamento. Finge enim שילה esse Messiam, & sane facili negotio confutabuntur Judæi. Prætendit, nobis alia esse argumenta, nimirum ex *Deut. XVIII. 15.* &c. robustiora: iterum sine causa, quoniam hoc nostrum cardinale est. Objicit tertio, hoc dictum a Christo apostolisve non esse allegatum. Verum nil sic firmum in *Vet. Testamento* inveniretur, nisi quod ex eodem attulerint Christus atque apostoli. Quamquam falsum etiam sit, non allegari. Apostolus enim, cum *Hebr. VII. 14.* manifestum esse, ait, quod e *Juda ortus sit Dominus noster*, non sane alium respexit locum, quam hunc *Gen. XLIX. 10.* cum in aliis quidem locis Messias *semen mulieris. Gen. III. 15. Abrahami Genes. XII. 3. XVIII. 18. XXII. 18. Isaaci Genes. XXVI 4. Davidis 2. Sam. VII. 12. seqq. Jes. XI. 1.* dicitur, in hoc solo a *Juda* oriturus prædicatur. Hoc vero, quo jure apostolus *απόδηλον* manifestum dicere potuisset, si nullibi in *V. T.* tabulis expresse legeretur? Plura ejus dubia causa brevitas non attingimus, & sufficet ostendere, derivationem voculæ שילה, quam facit, esse inconvenientem. Dicit namque, שילה esse pro שילו & significare idem, quod קצו *finis ejus*. Illud שיל descendere a rad. שול, ut גול a גיל, חול a חיל, &c. & ejusdem esse significationis ac Chaldaicum שלה *cessare, desinere*, & arab. *שאلا* *deficere*: hinc apud Hebræos esse שול *simbriam vel oram vestis inferiorem, ejus quasi finem, atque ideo per שיל finem s. cessationem significari; & finis ejus, vel ad legislatorem vel ad sceptrum referri posse, aut etiam ad ipsum Judam, ut sententia verborum sit: Donec Judæ tribus incolumis eris, nunquam regnum amittet, semel sibi in Davidica familia collatum.* Sed Resp. neque שול pro *fix* sumtum, neque שיל Hebraicas esse voces, etiamsi analogia talem permitteret flexionem, usus ejus quoniam abest. Tum tautologica interpretatio evaderet, ad eundem, quo diceretur, modum: *Juda semper vivet, donec morietur; ipse, vel regnum ejus semper erit*

donec cessabit. Adhæc valde absonum esset, ita concludere: quoniam vocula שׂוּל *simbriam* s. *partem infimam* vestimenti significat, ideo *finem* cuiusvis rei eadem etiam notat. Litera tandem pronominalis וּ *fiçtæ* ejus voci שׂוּל suffixa, nec ad legislatorem aut Sceptrum referri potest, ob dictam sc. tautologiam, divino vate sane indignam, i. e. *semper erunt reges, usque dum amplius non erunt, sive donec finis veniet*, nec ad tribum Jehudæ hoc modo: *semper erunt reges ex tribu Juda, donec ejus nempe tribus erit finis*, quod rationi temporum historięque adversatur; nec ad utrumque, tum enim suffixum haberet שׂוּל, hac ratione: שׂוּל. Objicit quidem iis, qui ad ר. שׂוּל referunt, nullum in Hebræa lingua inveniri vocabulum, ejusdem quod esset *forma*; sed opponimus voces קוּטוּר *Genes. XIX. 28.* קִימוּשׁ *Hof. IX. 6.* פִּישׁוּן *Gen. II. 11.* פִּינוּן *Genes. XXXVI. 41.* & si in fine desideret Clericus ה, habeat שׂוּלמה item גלה *Jos. XV. 51.* contra quas nil aliud reponet, quam quod nomina sint propria. Ultimum, personam per vocabulum שׂוּלה intelligi, ostendit vox וּל, quæ in ultima interpunctatione commatis יו. habetur. Nam vocula hæc respectum neque ad sceptrum & legislatorem, neque ad Judam habet, sed ad שׂוּלה Messiam, qui *lumen est gentium*, Es. XLIX. 6. earundemque *desiderium*, Hagg. II. 8. &c. cui quoque obedientia ista præstanda est. Taceo, quod nulla nec exigi, nec præstari a gentibus poterit obedientia regno Judaico, aut tribui Judæ, post eorum finem ac interitum, sicque satis Clerico obviam itum esse existimo. Qui ampliorem ejus refutationem exoptat, dissertationem adeat BERGERI sub præsidio JOH. GEORG. NEUMANNI de *Schilo principe Davidis*, & inprimis SEBAST. EDZARDI de *Schiloh Jacobi Patriarchæ vaticinium, à depravatione J. Clerici asertum*, Londin. 1698.

§. IV. Quæ cum ita sint, mireris oportet Celeberrimum Dn. ZELTNERUM, Philologum & Theolog. Altdorff, hanc Clerici sententiam si non in omnibus, in hoc tamen, quod & ipse שׂוּל de *sine* accipit, secutum, & eatenus interpolasse. Suffixum שׂוּל ad legislatorem refert, per quem cum intelligit *synedrium, quatenus in Cathedra Moſis sedet*, Matth. XXIII. 2. sive ipsum Moſen in officio spectatum, quatenus suum officium per synedrium exercuit, hujus
Chri-

Christum finem dici existimat, perinde ut *Rom. X. 4. finis legis* dicitur, in *Schiloh, nodis soluto*, Disputatione in *h. l.* anno 1710. Altdorfi habita; contra quem uti jam nonnulla monuit Dn. Rus in *Disp. in h. l. A. 1718 Jenæ* habita, §. 21. ita hoc tantum addimus, niti falso supposito *legislatores h. l. esse synedrium*, quatenus fuit *docens*, atque sic *Mosis officium sustineat*. Licet enim *synedrium* utique per *legislatores* intelligatur, ut suo loco dicemus, intelligitur tamen, non quatenus est *docens*, aut quatenus in *cathedra Mosis sedet*, sed quatenus *sceptrum tenet*, atque sic quidem circa *leges* versatur, sed non scholastice *docendo & interpretando*, sed quatenus *sedet in tribunali & ut politicus iudex & magistratus* *leges ad causas & casus emergentes decidendo applicat*, id quod correlatio ad *שֵׁטֶר* *sceptrum* postulat. Tum *finem legis* esse, de *Christo* quidem *prædicatur*, nullibi autem hic absolute ita appellatur, ut nulla alia eius mentione prævia hoc nomine veniat. Ast in *h. l.* *Christi* hætenus mentio nulla facta est, quæ cum hoc vocabulo *שֵׁטֶר* demum fit, quod per se *finem* significare supponitur, non potest facile intelligi, hunc *finem* esse *Messiam* resp. *legislatoris*. *Legislatoris* perinde hic *finis* futurus dicitur, ut *sceptri*: at *sceptri* *finem* fore non docetur suffixo *שֵׁטֶר עַד*, si quod est, ergo *nec legislatoris*, sed utriusque *finis* indicatur per part. *עַד כִּי*, non alia ratione: atque adeo, ut *regni Judaici finis* *Messias* dici non potest, sed hoc per se & iusto Dei iudicio desit; ita *nec legislatoris h. l. finis* dicitur. Porro cum ab *Apostolo* *Christus legis finis* dicitur, hoc non fit ratione *cessationis legis*; absit enim per omnem modum, ut hoc sensu *legis moralis finis* dicatur, cuius ut *immutabilis & æternæ ac constantis Dei voluntatis finis & cessatio* non potest unquam esse: sed ratione *impletionis legis*, quia venit *Christus*, non ut *legem solveret*, sed ut *impleret*. *Matth. V. 17*. Itaque omnino a *saniore Theologia* alienus sensus est, ut ratione *cessationis legis*, eius *finis* *Christus* dicatur. Licet hic enim *legi ceremoniali umbratili*, tanquam eius corpus, quo præsentem *umbra* disparet, *finem* attulerit *Hebr. X. 1. Dan. IX. 26. 27.* absolute tamen hoc sensu *legis & eius quidem præcipuæ moralis & æternæ finis* dici nequit.

§. V. *Formae quidem Grammaticae τῶ Schiloh difficultatem caufatur: & ea non nulla est, unde & de origine sive derivatione & significatione ejusdem incerti sunt.* Pontificii, in gratiam versionis vulgatae שילוש *missum vel mittendum comminiscuntur, quasi alia fuisset lectio.* Quorum sententias in *dubiis vexatis* adduxit B. PFEIFFERUS ad *h. l.* earum recensione de industria supersedemus. R. NISSIN ap. ABARBENEL idem est, quod שול, 2 *Sam. VI. 7.* vel שילי, 2. *Sam. III. 27. error, quasi dicatur, donec veniat error vel prevaricatio Salomonis.* GUSSET. refert ad rad. לרה, unde fit futurum apocopatam ילה, cum praefixo pronomine ש, ex quo in concursu Schevajim fiat שילה, cum ת secunda radicali mobili sive map-pikato; significare eum, *qui gravissimis laboribus premitur.* Verum si tantam ἀνωμάλιος punctandi licentiam nobis sumimus, quilibet e quolibet exsculpere licet, cum regularis punctatio foret שילה. Longe aliam radicem fingit EMO LUCIUS VRIEMOT in *Disf. de Schiloh judae illustri germine, Trajecti ad Rhenum anno 1722.* edita, sc. אצל, pro qua Arabes أشل dicant, & hinc pro Hebr. אציל (unde pl. אצילים *magnates, separati, insigniti, ausnehmend/ die sich von andern distingviren/ Exod. XXIV. 11. Jof. XLI. 9.* uti אצילות *axilla, extantior corporis humani pars sunt*) esse אשיל, & per aphæresin שיל, cumque suffixo ילה, quod *genere, virtute & existimatione nobilem significet, & confert cum אריר Jer. XXX. 21.* itidem Messiae epitheto. Dudum ante hunc HILLERUS in *pec. Disf. ad rad. שאל* reduxerat. Hic enim שילו vel שילה vult esse pro שאלו *expetitur ejus.* conf. *Onomast. ejus P. I. p. 431.* Sed quis conjectandi finis? Hujus tamen conjecturae suam praefert VRIEMOT. Qui plures derivationes cognoscendi avidus est, adeat PFEIFFERI *Dubia Vexata in h. l.* Missis vero derivationibus arbitrariis duae inprimis sunt, quae de palma inter se contendunt, dum vel ad rad. שלה *tranquillus, pacificus fuit, refertur, vel pro nomine habetur שיל, quod embryonem vel tenellum infantem significat.* Utraque multos habet adsertores, qui videri possunt apud PFEIFFERUM *l. c.* Priorem adstruunt cum ex analogia Grammatica ad formam sc. קיסור *Genes. XIX. 28.* & גלה *Jof. XV. 51.* vid. DANZIUS in *perfectorum formis n. 12.* tum ex commoditate sensus, Messias enim, victoria de peccato, morte ac Diabolo reportata, pacem

pacem nobis acquisivit perpetuam, hinc שר שלום haud immerito dictus *Es. IX. 9. conf. Col. I. 20.*

§. VI. Posterior adstruitur, nec temere, e loco *Deut. XXVIII. 57.* ubi mulier in fame devoratura esse dicitur שְׁלִיתָה הַיּוֹצֵאת מִבֵּין רַגְלֶיהָ *secundinam suam*, ut communiter vertunt, *exeuntem ex inter pedes ejus*, & συνωνύμως construitur cum בנות & בניו *filiis & filiabus* coll. *v. 56.* unde conjectura prona nascitur, quod ibi est שְׁלִיתָה, in nostro loco esse שִׁיל & cum suffixo שִׁילָה filius sive foetus ejus. Diversæ quidem sunt radices & שִׁילָה ad rad. שִׁילָה pertinet, & שִׁיל ad rad. שִׁיל, analogia Grammatica hoc commonstrante: Sed nec infrequens est, has formas anomalias confundere significationem, ut in קון & קנה *Gen. IV. 1.* & tot aliis manifestum est. Vid. DANZII *lit. §. 43.* Sic עור & ערה *Jes. XXXII. 11.* שוט & שטח *Num. V. 12. Psalm. XL. 5.* פור & פרה *Lev. XXVI. 15.* &c. Cum itaque שִׁילָה indubie *secundina*, & per metonymiam *foetus* significationem habet ex usu Hebræo, cur non eandem in שִׁיל admittamus, ubi commodissimum habet sensum, & sic per ipsam literam *Messias Juda* ἐκγονος sive *filius* dicitur, adeoque hic ei non tantum per consequentiam, sed & κατὰ τὸ ῥητὸν promittitur: hoc magis, cum in lingvis cognatis hujus significationis vestigia existant, quæ PFEIFFER. in *Exerc. in b. l. cit.* & in *dub. vex.* adduxit, ac præterea *Jonathan Targumista* & Hebræi interpretes quamplurimi exhibent. Itaque causa nulla erat, cur derivatione & significatione hac missa, in *dubiiis vexatis* alteram illam a שִׁילָה præferret PFEIFFERUS. Excipit quidem, se corrigens, non satis certum esse שִׁיל notare *embryonem* & ponendum sic esse radicem שִׁיל, quæ nusquam extat. Sed quid tum? nonne dantur multa ἄσπαξ λεγόμενα? sufficit nomen שִׁילָה in parallelo quoad phrasin loco significationem monstrare, & analogiam Grammaticam ad hanc radicem nos manuducere. Quis vero neget, radicem olim existisse, cum nomen ab ea derivatum שִׁיל adhuc supersit? Dices: at hoc *simbræ* significationem habet. Eandem adeo habebit & שִׁיל & consequenter *finem* significabit, id quod volebat Dn. ZELTNERUS & CLERICUS. At determinatam *simbræ* significationem ad generalem cujuscunque *extremitatis* & *finis* non licet pro arbitrio extendere.

Jam

Jam licet alia significatio sit in שׂוֹל *simbria*, quam hic in שׂוֹל supponimus, notum satis est, significationes unius ejusdem radice in derivatis admodum variare & modificari. Recte autem concludimus, ut a שׂוֹל tranquillum esse, שׂוֹל *factus* significationem habet, ita quoque cognati anomali verbi שׂוֹל derivatum eandem significationem habere, quæcunque demum formalis hujus radice significatio sit, prout מְקַנָּה a קָנָה & קִין אֶת קִין ejusdem sunt significationis, docente nos prima matre Eva *Gen. IV. 1.* Porro, quæ jam ratio denominationis est שׂוֹל *factus* a שׂוֹל, eadem erit שׂוֹל a שׂוֹל, & hæc radix non minus *faustum* quid & *prosperum*, quam illa significaverit, & sic quoque in שׂוֹל *tranquillatoris* significatio manere aut certe includi poterit, & Messias nihilominus *Jude filius*, sed *felix & tranquillator* dicetur. Præterea si in שׂוֹל *dominari* significationem supponere velis, è *Thren. I. 5. Dan. VIII. 25.* cum Dn. SCHÖRTGENIO in *Disf. Philo log. de Schilob dominatore* A. 1728. edita, hanc significationem quoque ad emphaseos majorem cumulum trahere potes. Cæterum, sive jam שׂוֹל ad rad. שׂוֹל referas, ut significet *tranquillatorem*, sive ad שׂוֹל, ut sit synonymum *filii* & cum suff. ה, *filium* vel ἕκγονον *Jude* significet, [quod posterius in *Comment. in Gen.* sequitur B. LUTHERUS, licet in vers. voc. *Held/r. שׂוֹל* respexisse videatur] manet, promissionem fieri certæ cujusdam personæ, quæ, cum tanquam singulare beneficium Judæ promittitur, certe alia intelligi non potest, quam quæ piis patribus & ante & post Judam promissa est. Atque hæc est MESSIAS:

§. VII. Postquam evictum dedimus, per שׂוֹל MESSIAM indicari, ejusque adventum prædictum fuisse, II. quæritur: *Utrum imperium verum prædicetur, & quidem non tantum populi Judaici, sed & a posteris Jude gerendum?* Caput prius quæsitum (N negant I.) qui שׂוֹל de *virga Castigationis* accipiunt, ut *Judei*, existimantes, Patriarcham exilium eorum hodiernum prædixisse, ac Messiam nondum venisse, cum calamitatibus hisce adhuc premantur. Verum enim vero eos falli, probatur [1] Patriarcha enim huic tribui præ ceteris omnia prædixit *fausta*, & licet ablationem sceptri subinnuat, longe majori tamen bono compensandam, prædicit, sc. regno Messie universali & æternum. [2] Concludimus,

mus,

mus, si per **טחיקק** bonum quid promittitur, in priori membro positum **שבט** faustum quid etiam importet, necesse est. [3] Falsum est, eos semper sub virga castigante fuisse. Sub regimine enim Salomonis præsertim summa felicitate, quiete ac tranquillitate gavisi sunt. II.) Qui **שבט** de *tribu vel tribuli ratione* exponunt, ut è Reformatis ALTINGIUS, TREMELLIUS, JUNIVS, AINSWORTH, JONCOURT in *Epistolis criticis A. 1715. editis ep. 2.* CONR. MEL. in *ultimis sermonibus morientium P. I.* GUSSETIUS in *C. L. E.* rad. **שבט**, è nostratibus TARNOVIUS & hujus gener M. WASMUTHUS in *Vind. S. Hebr. Script. P. 2. L. 8.* quin & ex ipsis Judæis R. MANASSE & alii. Quamquam vero & hæc interpretatio & *tribuum confusio* contra Judæos urgeri possit, non videtur tamen admittenda. (1) Ob *ταυτολογία*, non recedet tribus a tribu. Quamvis contra hanc forte defendi queat. **שבט** enim accipiunt de tribuli ratione sive ipsa tribuum distinctione, **יהורה** vero de subjecto tribus sive Judæ posteris, ut adeo sine *ταυτολογία* dicatur, distinctam fore tribum in posteris Judæ: & si hoc sensu vel ipsissimis verbis diceres, non recessuram tribum a tribu, non tautologia foret, sed rhetorica antanaclasis. Verum præterea huic interpretationi non præter rem opponimus, quod (2) voc. **סור** nunquam significet *desinere* sed *recedere*, & si prius notaret, non esset **שבט מהורה** sed **שבט יהורה**, ut *Zach. X. 11.* **ושבט מצריים יסור**. (3) Legislator in membro sequenti ut **שבט תומך שבט** respectum manifeste ad **שבט** sive sceptrum regium habet. (4) Nec voc. **שבט** unquam *abstracte* accipitur pro *tribuli ratione*, sed, quoties de *tribu* accipitur, semper *concrete* de hominibus tribum constituentibus. Quo sensu Biblico si acceperis, manet *ταυτολογία*, sicque primum argumentum ab illa, quam attulimus, exceptione vindicatur. Huic classi adnumerari possunt, qui per **שבט** *tabulas* intelligunt *Genealogicas*. Si enim diversa quæque tribus ab altera fuit, utique credibile est, suas quamque tabulas genealogicas servasse fartas tectasque. Sed nec hac ratione tribus Judæ præ ceteris peculiare quid habuit. III.) Qui **שבט** de *prærogativa* saltem interpretantur, quam etiam ante Davidis regnum in hac tribu hæsisse dicunt, & se exferuisse, cum Judas præ reliquis fratribus apud Josephum pro Benjamin

B

mine

mine intercessit, *Genes. XLIV. 18.* in castris metandis primum locum tenuit, *Num. II. 3. VII. 11, 12. X. 14.* nec non in terræ perfortem distributione, *Num. XXIV. 39. Jos. XV. 1. seqq.* item in designatione urbium Leviticarum, *Jos. XXI. 4.* tum demum in bellis gerendis *Jud. I. 2, 19. XX. 18.* finito autem regno Judæ se exferuisse non tantum in ducibus hujus tribus & Aichmalotarchis, sed etiam in eo, quod ab hac tribu omnes reliquæ denominationem acceperint, quin in eam demum concesserint, cum, qui è reliquis tribubus è captivitate Babylonica sparsim redierant, non minus, quam tribus Benjamin, tribui Judæ accesserint, ut EUSEBIUS *demonstr. Evang. Lib. VIII.* è recentioribus CASAVBONVS *Ex. I. ad Baronii ann. n. 2.* Eandemque è Judæis in rem suam vertunt ABENESRA & in primis A BARBENEL. Verum licet facile concedatur, in omnibus adductis prærogativis tribus Judæ præ reliquis fuisse excellentiam, & hanc maxime adaugeri ex eo, quod Messias ex hac tribu nasciturus promittatur: voce tamen שבט non quæcunque dignitas, sed *verum imperium*, cujus sceptrum semper signum est & in sacra & in profana historia, intelligi solet, adeoque & h. l. promittitur. IV.) Qui יהורה non de tribu, sed de *to*to populo Judaico explicatum volunt, ut iterum EUSEBIUS, & alii è Patribus, CASAVBONVS *Exerc. I. ad Baronii annales. NAT. ALEXANDER in sel. hist. Eccl. V. T. capitibus. Vid. A. E. L. suppl. 1. p. 538. 541.* quibus vel sola hæc responsio sufficit, propositum divino vati fuisse, fata singularum tribuum distincte tradere, Judæque adeo propria *commat. 8. 9. 10. 11. 12.* fuisse prædicta, & ob id solum ad ceteras non extendenda. PHALETRANVS sive PLATNERVS, dum regnum Judaicum restringit ad tribum Judam, cum tribubus Benjamin & Levi post reditum è captivitate Babylonica conjunctam, priorem interpretationem interpolat; cui, cum tribum Judam solam non relinquit, eadem, quam modo diximus, ratio obstat.

§. VIII. Porro priorem quæstionis partem ב) negant, qui מוקק I.) de Scriba vel Doctore Ecclesiastico interpretantur, ut R. SALOMO, aut Interpretibus legis, ut A BARBENEL, & è Christianis quoq; ALTINGIVS *L. III. Schil. c. 4.* cui est scriba docens γραμματεὺς, RUARD. ANDALA in *exegesi illustrium locorum scripturae loc. 2.* & alii.

Verum

Verum מְחֹקֵק non vile, sed augustum sane vocabulum est, specialem importans potestatem leges si non ferendi [in populo enim Judaico solus Deus potestatem leges ferendi sibi servaverat, quatenus ad universum civitatis statum pertinebant] certe interpretandi, & cum imperio & jurisdictione applicandi, & per *συναγωγικῶν* vocibus *Regis & Judicis* jungitur *Es. XXXIII. 22. & Jud. V. 14.* מְחֹקֵקִים & שֵׁבֶט מְשֻׁכִּים *trabentes sceptrum συναγωγῶν* itidem ponuntur. II.) Qui de *Pontificia dignitate cum Principatu conjuncta* מְחֹקֵק acceptum volunt, ut PHALETRANVS, quales Pontifices unaque Principes post captivitatem Babyl. ad Christum usque viguerint. Verum, ne spurios hos *ἀεχυσέας* pro מְחֹקֵק habeamus, obstat *Pf. LX. 8. & CVIII. 9.* ubi יהוה solum vocatur מְחֹקֵק: tribum vero Levi hoc nomine insignitum fuisse nusquam reperies. III.) Qui מְחֹקֵק de *Genealogiarum Scriptore* exponunt, ut JONCOVRTIVS v. *A. E. L. 716. p. 446.* Ad quos refutandos hoc satis est, quod in S. Scriptura nullibi reperitur, hanc vocem talem habere notionem, & nititur hæc interpretatio falsa illa hypothesi, quod שֵׁבֶט tribulem rationem significet. IV.) Qui de *Duce bellico* accipit, JOB. LUDOLFUS in *Disp. in b. l.* ut adeo hic dicantur *ἔ̄ jura pacis ἔ̄ belli tribui Juda usque ad Messia adventum mansura.* Sed vir hic alioquin de literis orientalibus meritissimus falsa nititur lectione רִגְלִיּוֹ pro רִגְלִיּוֹ, ut mox videbimus.

§. IX. *Posterius caput questionis §. V. propositæ* incipientur, qui מִבֵּין רִגְלִיּוֹ *secus interpretantur, quam de generatione.* Hoc quoque vario fit modo. Aut enim aliter legunt, ut is, quem modo diximus, LUDOLFVS, voci רִגְלִיּוֹ substituens רִגְלִי *vexilla ejus,* ut adeo רִגְלִי *signa militaria,* מְחֹקֵק *Ducem belli,* ac שֵׁבֶט *Principem domi* significet, quam diversam lectionem quoque sequitur J. CLERICVS *b. l.* Verum talis diversa lectio, aut potius, quæ supponitur, codicis Hebræi est Samaritano correctio, aut revera corruptio, in integritatem Scripturæ est injuria, & supra fontes hunc codicem, est quo lectionem illam substituit, evehit, cum tamen hic codex sit corruptissimus, à Dositheo quippe adulteratus, ut B. WAGENSEIL pluribus ostendit in *refut. carminis Lipmanni.* Hocque magis hæc correctio hic evitanda est, quod una & literas & puncta mutat, & sic nulla sui parte codicem

Hebraeum integrum relinquit. Aut diverse explicant, codicis quamvis Hebraici lectionem integram retinentes. Alii enim רגליו מבין accipiunt I.] de *institutione vel sessione Scribae vel Magistri docentis inter discipulos*, ut MANASSE B. ISRAEL. ALTINGIUS in *Schil. L. III. cap. 5 6, 7.* RUARD. ANDALA *l. supr. cit.* B. CRAMERVS noster in *b. l. &c.* respicientes morem, quo discipuli ad pedes Magistrorum sederunt, eamque ob rem provocantes ad exemplum Pauli, qui ad Gamalielis sedit pedes, *Act. XXII. 3.* Sed adductus locus non probat, quod volunt, dicit namque Paulum *ἀνατεθραμμένον*, *enarratum* fuisse, non vero *informatum* ad Gamalielis pedes, sed ejus fuisse *alumnus*. Nec Doctores sedisse dici possunt ad vel inter pedes Discipulorum, sed hi potius ad illorum pedes, ut *Deut. XXXIII. 3.* de Israëlitis ad radices montis Sinai consistentibus, tanquam Discipulis, dicitur *והם תכו לרגלך*, & illi *infimo medioque loco stant ad pedes tuos*, quo ipso Discipuli ad pedes Magistri stare vel sedere dicuntur, non *Magister inter discipulorum pedes*, quod si indicare voluisset Jacob, ante vocem רגליו ponere debuisset לאל five ל, hoc modo: אל רגליו vel לרגליו ad pedes non autem רגליו מבין, pari ratione, qua *Act. XXII. 3.* Paulus sedisse dicitur *παρὰ τὰς πόδας*, non autem *ἐν μέσῳ ποδῶν*, multoque minus *ab inter pedes*, vel *ex medio pedum*. II.] ABENESRA, ABARBENEL accipiunt de *sessione Scribae Politici*, qui Principi affideat. Sed aliud est *adsidere*, aliud *inter pedes sedere*, quod non magis dici potest de *Scriba Politico* (Secretair) quam *Discipulis*. *Aben-Esra* tamen favere putat phrasin SEB. SCHMIDIVS in *Coll. Bibl.* & cum per מוחקק intelligit *summam potestatem*, concipit sibi Judam tanquam *Patrem stirpis*, cui hic habeatur honos, ut *inter pedes ejus posteri sedere repræsententur*. Sed ejus *δευτέρου Φρονίδες* in *Comm. in Gen.* hoc interpretationis schema missum faciunt, ubi de *generatione* interpretari mavult. Hanc tamen explicationem interpolasse videntur, qui *habitum & morem leonis* describi volunt, ut VARENIUS in *Dec. Mosaic. b. l.* DEYLINGIVS *P. II. O. s. 8.* Sed & hi, dum מבין dicitur, negligunt: nec commode legitimum imperium tanquam *spolium inter pedes teneri* dici potest. Accedit, quod non abstracte de *potestate* tantum, sed & concrete de מוחקק *legislatore & principe* sermo est, quem quis inter unguulas feræ be-

stia

stia teneri dixerit? III.] De *educatione* interpretatur Dn. BERGERVS in *Disf. de Schilo principe pacis*, sub præsidio Jo. GEORG. NEVMANNI A. 1704, *Witieb.* habita. Hinc מבין nude accipit pro בין *inter*, & tantum vult *medium* significare, hocque confirmare studet exemplis Ez. X. 2 אש מבינות לכרכיב. Num. XVII. 2 מבין מן השרפה Jef. XLIV. 4 בכין חציר. Verum [1] in omnibus his locis præfixum מן בין significationem addit, vel motus & termini à quo, vel etiam originis, ut adeo primus locus: *ignem prodeuntem ab inter cherubinis*, i. e. *è medio cherubinarum*, alter: *vasa è medio incendi eripies*, ultimus tandem: *inter gramen germinabunt*, vertendus sit, ubi licet מבין non exstet, sed בכין, nihilominus tamen ב vi constructionis originem notat. [2] Phrases confert diversissimas, מבין רגליו cum מכו מעם à cum *genubus suis* Gen. XLVIII. 12. h. e. cum genubus ejus impositi essent vel adstarent nepotes, eos produxit Joseph. Dicit: *inter pedes & genua quid interest? Ipsasmet voces Ebraas sono & significatu convenire.* Verum, α) maxime differt vox ברכיב à רגליו. *Pedes enim in hac constructione cum מבין à δόξα describunt, genua tantum sinum, quo nati excipiuntur, gestantur, foventur.* Et à ברכיב, quæ curam & educationem solum important, ad רגליו argumentari non licet. β) מבין longe aliud dicit, quam מעם: Nam עם cum proximitatem tantum & præsentiam, בין complexum & existentiam una infert, hocq; ἐμφατικώτερος usurpatur ad originem naturalem sive γένεσιν describendam, accedente מ; quo adeo notatur ἀπασσιν μὸς sive effluxus & emanatio quædam liberorum à parentibus, inprimis, quoniam רגליו eas corporis partes designant secundum stylum scripturæ, quæ generationi inserviunt, & ex integra phrasi videri potest, quæ licet de muliere Deut. XXVIII. 57. adhibeatur, pronum tamen est cum NEVMANNO ipso colligere, analogum quid in viris hanc ipsam loquendi formulam designare. Hoc vero, quid sit? si quæras; non ad *educationem* progrediendum, sed in serie *actionum physicarum* manendum est, & cum in muliere *partus* describitur, in viro intelligenda est *generatio*. Non minus enim à patre liberi prodeunt per *generationem*, quam à matre per *nativitatem*. (3) Minor est analogia in phrasibus, quas porro confert על ברכיב

Gen. L. 23, Es. LXVI. 12. quæ loca indistincte accipit de educatione. Verum prior locus על ברכי יוסף, filii Machir sive Menasse nati sunt super genua Josephi accipiendus est de adoptione, vi cuius Machir filii pro immediatis Josephi filiis habebantur, ad quem modum Ephraim & Manasse, Josephi filios, Jacobus sibi adoptaverat Gen. XLVIII. 3 sqq. unde hi cum reliquis Jacobi filiis & suas tribus constituebant, perinde ac si ab ipso Jacobo geniti essent, de quibus adeo & supr. dictum; ויוצא יוסף אותם מעם, ברכי, & eduxit illos Joseph à cum genibus suis, c. XLVIII. 12. cum jam Patris adoptantis immediatæ potestati & curæ permitteret. Posterior vero, locus, licet ad educationem referri possit, cum תבין מבין plane non convenit, sed dum liberi dicuntur super genua oblectandi, verbum hoc prægnans est, incluso alio, sc. in gremio gestati vel fotti oblectandi. Et simul part. על hic usurpata respondet תבין מע, quæ utræque vicinitatem tantum seu præsentiam dicunt, & addito מ elongationem & recessionem, Salomone B. M. passim observante; minime vero, prout בין inexistentiam, & complexum; adeoque addito מ emanationem & effluxum, atque b. l. pro ratione subjecti רגלי, generationem. IV.) Exercitus pedestris descriptionem habet VEIELIVS, existimans, Dn. LVDOLFI explanationem, codicis Hebraei lectione retenta, nihilominus retineri posse, si תבין רגלי accipiat de exercitu pedestri. Contra quem observat WAGENSEILIVS l. c. vocabulum רגלי instar nominum gentilitiorum aliorumque in י servile desinentium suffixa non admittere; præterquam, quod nulla numeri, belli aut expeditionis in loco nostro fiat mentio. V.) Cives, qui simul sunt milites, intelligit VALANDVS, cuius vero sententia premitur iisdem difficultatibus, quibus proxime antecedens. VI.) Finis & extremitatis, & quidem reip. Judaica, descriptio est WAGENSEILIO. Existimat enim, Jude imperium promitti, licet non ex ipsis ejus posteris, horumque continua ad Messiam usque successione. Ablato namque per Nebucadnezarem sceptro, quæ sit potestas ἀνοπεύδουος, populo præfuisse מרדוקק, qui ipse est magistratus ὀπεύδουος, qui ad finem usque reip. duraverit. Verum hujus cum rationibus, quantum satis est, obviam iverit PRÆSES Celeberr. in exerc. philol. de Sceptro legislatoris Jude è posteris ejus, Gryph. 1705. habita, otium nobis partum arripimus lubentissime. VII.) De

termino terra Judaica sive tribus Juda, in quo sedit Synedrium in conclavi Gassib, intelligere mavult Celeberr. Dn. ZELTNER. in cit. Diss. Verisimilitudinem aliquam habere poterat hæc interpretatio, si legeretur, מתחת רגליו aut nude מרגליו ut Deut. XXXIII. 25. מנעלך, quanquam tum quoque vix quisquam subodorari posset ellipsin nominis loci aut terræ: sed cum legitur מבין רגליו, descriptionem hanc esse loci, vix cogitari, nec locus inter pedes esse concipi potest. Et licet detur, בין ab absoluto בין separationem ac discretionem vi primæ suæ originis significare, licet etiam de loco usurpetur, semper tamen hoc fit cum expressa loci mentione, ut inter Bethel & Ai, Jos. VIII. 12. inter Mitzpam & Schen 1. Sam. VII. 12. &c. quæ vero hic nulla est.

§. X Sed ne quis nos aliorum quidem sententias rejecisse, nostram autem non satis adstruxisse arguat, singularum vocum certam dabimus significationem, qua comprobata, ad utrumque quæstionis membrum affirmative respondendum esse, evictum erit. I.) Igitur לא יסור, non recedet, exponendum est. לא reddi commodissime potest per nec, & sequens ו in מוחקו iterum per nec, priori respondens, hoc sensu: nec recedet sceptrum, nec legislator. vid. Hof. III. 3. Disjunctiva enim acceptio ו locum hic non habet, cum talem sensum nulla hic necessitas requirat. Qui enim eam hic supponunt, ut sunt plurimi, suæ hypothese serviunt, dum putant, sceptrum & legislatorem non simul recessisse, sed illo ablato, hunc tantum usque ad Messiaæ nativitatem mansisse. סור significationem infert recedendi, præsertim, cum constructa est cum מ sive מן; per accidens nonnunquam accedendi notionem habet, & è verbo absoluto vi constructionis fit verbum prægnans, aliudque includens. In primis notetur, verb. סור non partialem sive aliqualem, sed omnimodam ac totalem dicere recessionem sive ablationem. II.) שבט, Sceptrum, cum nec tribum h. l. neque quamcunque eminentiam sive dignitatem significare demonstravimus, per metonymiam signi pro imperio accipiendum est, cujus apud quascunque fere gentes insigne habitum est, & adhuc dum inter imperii insignia refertur. Hoc nobis facile persvadent antecedentia commatis 8. & 9. Judam celebratum iri à fratribus suis; manum ejus impositum iri
bosti-

*hostiam cervici; & filios fratris ejus ei se incurvatu-
 rum esse; quam nullus ei eripiet.* Sane, uti prædam reporta-
 re, fortis herois & victoris est, ita bella gerere, imperantis; &
 cum Judæ à fratribus honos adorationis habendus dicitur, hic
 alius intelligi nequit, quam qui ἐξουσίας ὑπερεχούσας debetur
Rom. XIII. 1. 7. Nobis itaque sufficiat intelligere *b. l.* imperium
 aliquod sive regimen proprium, quod suis gaudet legibus, sua-
 que auctoritate. Hic verò uti jam arguimus, qui in defectu
 peccant, ita excessus quoque sollicitè vitandus est, ne tale sup-
 ponamus imperium, quod in applicatione ad eventum depre-
 hendi non poterit. Excedunt, qui *regium imperium* significari
 volunt, uti communior fere est sententia, in qua jam tum
 præiverunt PSEUDO-JONATHAN & TARGUM HIEROSOLYMITANUM,
 quam nec Christiani, nec nostratium plurimi missam fecerunt:
 nec inter recentiores, WAGENSELIUS, J. M. LANGIUS in *de Genea-
 log. Christi.* SANDHAGEN in *Sendschreiben* 10. p. 1. ANDALA, Dn. Rus, &
 qui non? Excedunt, quoque, qui de summo & ἀνωτατοῦ ἰσχύος impe-
 rio accipiunt, ut iterum WAGENSELIUS, CUNÆUS, PHALETRANUS,
 BUDEUS in *Hist. Eccles.* Sed cur nos in tantas angustias redigi
 sinamus? Nam uti præter imperium regium summum, etiam
 aristocraticum & democraticum datur, non minus summum;
 ita præter summum datur etiam subordinatum, licet non summum,
 verum tamen imperium, idque non minus aliud quodcunque
 quam regium. Vel ex Romana historia hoc notum est, qui jam
 ante Cæsarum imperium imperarunt Regibus, unde fieri posse
 videmus, aristocratiis quoque & democratiis (ex utraque civitas
 Romana mixtam formam habebat) Reges parere. Dantur
 מלכי ארץ it. שרי & שפטי ארץ *Pf. CXLVIII. 11.* dantur ἐξου-
 σιας βασιλεῖς ὑπερέχοντες, iisque subjecti πεμπώμενοι *Rom. XIII. 1.*
1. Petr. 11. 13. 14. Vox etiam שבט in Scriptura S. Vet. T. signifi-
 cat aliquando quidem summum unius imperium *Amos. 1. 5. Zach.*
X. 11. Pf. 11. 9. XLV. 7. nihilominus etiam imperium notat pluri-
 um & potestatem à superiori concessam, e. g. שבט משלי *Es.*
XIV. 5. שבט הרשע *Psal. CXXV. 3.* Et qui *1. Par. XVII. 6.* dicun-
 tur שבטי ישראל *Judices* Israël, iidem *2. Sam. VII. 7.* sunt שבטי
 ישראל *sceptra* Israël. *Judices* intelliguntur, Magistratus apud
 Hebræos

Hebræos non tantum extraordinarius, uti apud Romanos Dictatores, sed & pro statu tum temporis theocratico ὑπεύθυνος, agnoscente Gideone *Jud. VIII. 22. 23.* non sanè *tribus*, sed *Magistratus*. Ut enim *illarum* est *pasci*, sic *huius*, *pascere*. Hi tamen *sceptra* non minus appellantur, quam *Judices*. Eam ob causam *sceptra* nobis est imperium quodcunque, sive unius, sive plurium; sive summum, sive inferius aut commissum; verum tamen, suis imperii juribus, si non omnibus, aliquibus certe, suis legibus, suaque jurisdictione gaudens.

§. XI. III.) מִיְהוּדָה *à Juda*. Vocabulum hoc, quod alias fuit nomen filii Jacobi Judæ sc. ei in nativitate inditum, metonymice acceptum denotat *posterios Jude, tribumque*. Metonymica ista significatio *b. l.* valet, non vero alia, qua vel *terra Judaica* indicatur; nam quis sanæ mentis crederet, Patriarcham terram fuisse allocutum? vel *totus populus Judaicus* includatur; is enim heic loci intelligitur Jehudah; quem celebrarunt fratres ejus, *conf. v. 8.* qui ab eo erant distincti. Complectitur ergo יְהוּדָה *personam Jude* non ut privatam, sed publicam, & *tribum* ab eo descendentem, ab eoque denominatam, Judam ut *personam compositam*. IV) מְחֻקֵּק *nec legislator*. Uti *sceptra* potestatem in abstracto, ita מְחֻקֵּק in concreto notat eum, qui *verum imperium exercet*, sive unus, sive plures. Vocabulum hoc adeo est augustum, ut Deo perinde ac *Judicibus Regibusque* tribuatur *Es. XXXIII. 22.* imo מְחֻקֵּק tanquam excellentior שְׂרֵים & נְרִיבִים præfertur *Num. XXI. 18.* Sexies in Particip. Piel legitur; de Deo, *Es. XXXIII. 22.* Mose, *Num. XXI. 18.* Deut. *XXXIII. 21.* tribu *Jebude*, *Pf. LX. 9.* & *CVIII. 9.* *Legislatoribus tribus Manasse*, *Jud. V. 14.* Insuper, quoniam multitudini & in specie *tribui Jude* hanc vocem tribuit David, & a se distingvit, *Pf. LX. 9.* dicens: יְהוּדָה מְחֻקֵּקִי *Juda legislator meus*; non absolum erit colligere, hac voce a Patriarcha quoque intellectum & prophético spiritu prædictum fuisse *synedrion* sive *collegium illud magnum*, quod a Mose institutum *Num. XI. 16.* & *Deut. XVII. 8.* præter Levitas maximam partem ab hominibus ex tribu *Juda* electis constitit, atque per omne tempus duravit ad reipublicæ usque casum: quod adeo, *Regibus non exclusis*, (unde *suum* מְחֻקֵּק David dicit,) & nonnunquam cum

C

Regi-

Regibus, nonnunquam solum administrasse imperium censendum est. V.) מבין רגליו *ab inter pedes ejus*. Phrasis מבין רגליו integre spectanda est, nec tantum in se, sed & qua constructionem. Partes ejus componentes sunt מ, בין & רגליו. בין, licet inter particulas referatur, revera tamen nomen est. Cum enim nomina apud Hebræos per terminationes casuum non mutantur, particulae paria cum ipsis faciunt, adeoque nominum indolem habent. Itaque בין forma constructa est ab absoluto בין, & id, quod *medium* est, sive *medietatem* notat. רגל autem proprie significat *pedem*, per synecdochen vero *inferiorem* connotat *corporis partem*, ut *Es. VII. 20. XXXVI. 12. pili, aquae pedum & in phrasi tegere pedes Jud. III. 24. 1. Sam. XXIV. 4.* Jam vel ipsa proprietate vocum retenta, significat id, quod *est inter pedes*, quod, quid vel quale sit, per se intelligitur, nec membri genitalis propria magis descriptio dari poterat. Præterea constructio מ בין עם cum מ attendenda est, nec non præfixi מ cum antecedentibus. Sed & hic communiter impingunt, dum referunt ad verbum סור recedendi, & hinc novas difficultates aut deprehendunt, aut certe nesciunt. Facilis in hunc errorem prolabendi fuit occasio, dum verb. סור cum part. מ utique constituitur, hinc *b. l. dici existimarunt, non recessurum sceptrum & Legislatorem à pedibus vel ab inter pedes Jude.* Verum contra LUDOLFUM Dn. PRÆSES in *Disfert. cit.* satis demonstravit, longe aliam esse constructionem *b. l. מ עם*, non cum verbo סור, sed cum verbo subintellecto יצא. Et sane verbum subintelligendum, manifesto arguit ineptus sensus, qui emergit, si cum סור construatur, quod concedendum omnino est. Quodnam vero verbum subintelligendum sit, analogia phraseos Hebraicæ, & quæ in ea occurrit, locus parallelus liquido monstrat. Integram habemus phrasin *Deut. XXVIII. 57.* ubi שליתה היצאה מביין רגליו, *secundina s. fetus* (mulieris scil. delicatæ) dicitur *exiens ex inter pedes ejus*. Hoc verbum יצא, ibi expresse positum, hic subintelligere necesse est, sicque *legislator prodiens ab inter pedes Jude non recessurus* dicitur à *Juda* sive *tribu Jude*, cujus in præcedenti membro mentio facta, & ubi מ præfix. cum verbo סור constituitur. Jam, uti *exire ab inter pedes de muliere* usurpatum est

est nasci, ita usurpatum de viro, est gigni. Frustra igitur ad solas mulieres restringunt MVSCLVS, LVDOLFVS, DIECMANNVS & quotquot generationem *b. l.* significari negant. Nam id, quod generationi inservit, non minus viris, quam feminis est inter pedes, unde & est Latinorum *interfemium*. Et in sp. רגלי Hebræis indifferens est ad utrumque sexum, utי שער הרגלי, *Es. VII. 20.* מימי רגלי, *Es. XXXVI. 12.* perinde ut viris æque ac mulieribus מעי viscera competunt, ex quibus sine sexus differentia liberi prodire dicuntur, tum Patris *Gen. XV. 4. 2. Sam. VII. 12. XVI. 11.* tum Matris *Gen. XXV. 23. Ruth. I. 11.* Unde B. SCHMIDIVS in *Comment. ad Genes.* τὸ esse ab inter pedes ejus, inquit, est *elegant & modesta descriptio nativitatis, non tantum a Matre, sed etiam a Patre; sicut alias filii è femoribus Patrum exire dicuntur.* רגלי & מעי communia sunt generationi inservientia membra, *specialia*, quoad mares חלצי lumbi vel femora, ut יצא מחלצי *Gen. XXXV. 11. 1. Reg. VIII. 19. 2. Chron. VI. 9.* quod phrasi ἐξέρχεται ἐκ τῆς ὀσφύος *Hebr. VII. 5. 10.* æquipollet, unde & nati יצאו ירך egredientes è femore *Gen. XLVI. 26. Exod. I. 5.* dicuntur, quoad feminas כן ut *Job. I. 21. Eccles. V. 14.* יצא מבטן. Et quod כן פרי, κατὰ τῆς κοιλίας Matris Mariæ *Luc. I. 42.* appellatur, est κατὰ τῆς ὀσφύος Patris Davidis *Act. II. 30.* Hinc jam certum est, מחוקק מבין רגליו esse legislatorem naturali generatione a Juda, ejusque posteris descendentem, quo in consensum nobis præbent Targum ONKELOS & HIEROSOLYMIT. per מבני בנהו de filiis filiorum ejus reddentes. Itaque, cum כן בטט significat imperium verum, מחוקק imperantem, & secundum leges jus dicentem, τὸ מבין רגליו veram sive generationem sive nativitatem, hinc jam utrumque quæstionis membrum affirmandum constat, & tribus Juda in sp. imperium prædici, & idem a posteris ejus, naturali generatione prodituris, administrandum.

§. XII. Pedem igitur promovemus ad tertiam instruendam quæstionem. III.) *Utrum imperii illius non tantum continuatio, sed & continua è posteris Jude in imperio ad Messiam usque successio prædicatur?* Hujus quæstionis decisio pendet a recto duarum posteriorum enunciationum intellectu; donec veniat Schiloh, vel filius ejus, & ei [cui] erit obedientia populorum. Inprimis autem hic ad part. כן ער attendendum est, quam donec interpretes communiter &

recte quidem vertunt. Judæi vero, Judæ politicum cum Messie spirituali ac æterno imperio confundentes, particulas hæc separant, vocemque ער ad partem priorem versus rejiciunt, & per æternitatem reddunt. Verum hoc cum constructioni, tum accentuationi repugnat. Quod ad constructionem, vocabulum ער æternitatem notans jungitur vel particula separata ערי, ut Ps. LXXXII. 18. ער ערי vel מני ער ut Job. XX. 4. vel prefixo ל ut לער Job. XIX. 24. vel prefixo ו antecedente עול cum ל, ubi tamen habet sægol, ut לעולם Exod. XV. 18. vel hoc modo וער עולם Ps. X. 16. vel cuiuscumq; nomini, æternitatem significanti, ut ער עולמי ער Es. XLV. 17. &c. ante part. כי autem nunquam æternitatem involvit. Quod ad accentuationem attinet, quivis facile perspicit, accentum regem Athnach distinxisse part. ער a voce præc. רגליו. Tum exemplorum inductione regula conficitur sine exceptione: Quoties part. ער cum כי, אשר &c. constituitur, & imprimis ante se habet accentum distinctivum majorem, quam ipsa habet, nunquam significat æternitatem, nec a sequentibus divellenda est, sed cum כי constituit unum adverbium temporis. conf. Wasmuth, in vind. loc. 8. Itaque כי ער conjunctæ particulae constituunt significationem adverbii donec, quo notatur terminus rei in antecedentibus designatæ. Ibi vero promissum demonstravimus imperium gerendum a posteris Judæ, quod cum non recessurum dicitur ante hunc terminum, continuam certe posterorum Judæ in imperio successionem ad hunc usque terminum promitti, manifestum est; nec adeo imperii hujus cessatio ante Messie adventum esse potest. Hinc bene Altin. in Schil. Lib. II. c. 9. Vocabula כי ער, donec, qui exponunt de adventus Messie termino, ablato jam a Judæ sceptro & legislatore; quod plurimi plerorumq; Patrum exemplo faciunt, plane contradictoriam amplectuntur sententiam ejus, qua Patriarcha Jacobi fuit. Dicunt enim, auferetur sceptrum de Judæ, antequam venerit Schilo, cum Jacobus dixerit, non auferetur, donec venerit. Hinc concludit: Verum isthac loquendi formula, כי ער vel ער אשר vel ער אה, vel quandoq; ער solum semper denotant continuationem rei, de qua agitur, ad terminum designatum, quod inductione probat. Gen. XXVI. 13. XLI. 49. XXVII. 43. XXIX. 5. Jos. II. 16. 21. 2. Sam. VI. ult. Jes. XXII. 14. Num ultra fixum terminum continuatio futura sit, nec ne? hoc ex indole & natura substratæ materiæ judicandum est; quo jam pertinet in GLASSII
Gr. S.

Gr. S. l. 3. tr. 4. can. 12. Adverbia donec & usque non semper tempus futurum excludunt, sed saepe sequens tempus omne includunt.

§. XIII. Itaque utrum h. l. sequens tempus includatur, nec ne? È sequ. enunciatione est judicandum. וְלוֹ יִקְהָת עִמִּי & ei erit obedientia populorum, in qua וְלוֹ respicit extra omnem dubitationem præcedentem v. שִׁילָה, adeoque Messiam. Nam respectum nec ad שָׂבַט, nec ad יְהוּדָה, aut מְחֻקֵּק ullum habere potest. Illis enim nulla ab exteris populis exhibita fuit obedientia, eaque universalis. יִקְהָת enim significat obedientiam: & tutissimam incedunt viam, qui a יִקָּה (rad. apud Arabes adhuc superstite) paruit, obediit, hoc vocabulum derivant, ut plurimi Hebræorum. Hæc enim derivatio est simplicissima, nec ullam habet anomaliam, nisi dagesch euphonicum, cujus vero simillimum exemplum habetur in מִקְרָשׁ Exod. XV. 17. אֶתְמוּל 1. Sam. X. 11. Quod enim ה' tertia radicalis non est in aliam quiescentem mutata, tantum abest, ut sit anomalum, ut potius sit כְּמִשְׁפָּט sec. modum perfectorum, licet non כְּמִנְהַג sec. consuetudinem, ut Hebræi Grammatici loquuntur. Sed sine anomalia non possunt defungi, qui alio referunt, vel ad קוּה vel קָהל in sign. congregandi, ut FORSTNERUS, vel ad קָהה pro כָּהה in sensu constringendi, sicque iterum congregandi vel consociandi, vel ad rad. נִקָּה, ut GUSSETIUS in rad. יִקָּה & נִקָּה, ut significet purificatorem, qui καὶ δαξιμόν peccatorum nostrorum fecit Hebr. I. 3. Nam & in illo loco, ubi iterum occurrit, Prov. XXX. 17. hæc significatio est aptissima, similiter ut in nostro. Denominat enim populos, ut Messie subditos, quorum proprium est, Regi obedientiam præstare, Ps. XVIII. 45. 2. Sam. XXII. 45. Et ad Messie regnum non unum populum pertinere, sed omnium fore confluum, tot vaticiniis constat. Jes. XI. 10. II. 3. Mich. IV. 1. sq. Hagg. II. 8. &c. Quodsi vero congregationis significationem assumeris, idem dicitur. Congregatio enim populorum ad Messiam cum obedientia est conjuncta, & sine obedientia nulla potest esse congregatio. Jam cum post Messie adventum, populorum ad eum congregatio fore & subjectissima ei a populis præstanda obedientia dicitur, dici nequit, Messie hoc regnum per suam naturam politicum Judæ tollere, sed erecto hoc & illud perdurare poterat: adeoque hic nulla

plane continetur comminatio regni tribus Judæ cessaturi, hoc minus, cum & Messiaë thronum Patris sui Davidis Deus promisit, *Luc. I. 32. 2. Sam. VII. 12. seqq.* Cum tamen nec duratio regni politici ulterior expresse promittitur, ex *eventu* iudicium ferendum est, qui docuit, post adventum Messiaë illud Judæ imperium utique cessasse, quod ex alia causa evenit, ipsorummet Judæorum inobedientia, qui nolebant Messiam in se dominari, *Math. XXI. 38. Luc. XIX. 27.* adeoque rejecto sponte Messiaë regno spirituali, iusto Dei iudicio politicum etiam, licet inviti, amiserunt: quod licet non *b. l.* alibi tamen Deus expresse comminatus est, *Dan. IX. ult.*

§. XIV. Atqui ita quidem evictum est, *sceptrum* sive *imperium* ante adventum Messie non debuisse auferri: num ita evenerit, & non prius ablatum sit? nunc dispiciendum restat. Atque hæc est altera atque posterior nostra opera, secundum *seriem* & *fata* populi Judaici exigenda. Itaque non minus *sceptri* sive *imperii* in populo hoc *constitutio*, quam *cessatio* & *ablatio* spectanda est. *Sceptrum* accepit populus Judaicus, cum in civitatem ordinatam coit, sive resp. constituta est. Factum hoc est post egressum ex Ægypto. Diserte hoc asserit Psaltes regius, *Pf. CXIV. 1. 2.* *Cum exiret Israël ex Ægypto, domus Jacob è populo barbaro* (peregrini sermonis) *factus est Juda sanctum ejus, Israël regnum ejus*, hendiadys, i. e. regnum sanctissimum Deoque consecratum. Quale hoc regnum fuerit, tum è constitutione ejus, tum inprimis ex ipso Dei testimonio intelligitur, *Exod. XIX. 5. 6.* ubi Deus ad populum: *Et nunc, si omnino obtemperaveritis voci meæ, & observaveritis fœdus meum, eritis mihi peculium ex omnibus populis (סגולה) nam mihi est omnis terra. Et vos eritis mihi regnum Sacerdotum, & gens sancta.* Ex his verbis apparet 1) Deum populum Israëliticum ex omnibus populis sibi elegisse in proprietatem & peculium, & cum omnis terra ejus sit, in peculiarem suum populum. 2) Repl. sive civitatem in hoc sibi appropriato populo ipsum constituisse, & quidem sub ea regiminis forma, quæ *regnum* dicitur. 3) Regnum autem cum requirit Regem, nec tamen Regis cujusdam constituendi vel elegendi mentionem facit, hoc ipso se *immediatum* hujus sui populi *Regem* esse velle declaravit. 4) Regnum hoc dicitur כהני, *sacerdotum*. Proprie est *ministerum*, in quo *populus* non tantum

antum subjectus & subditus esse, sed & *ministorum* vices obire debeat. 5) Jam porro, cum ad hoc peculiare ministerium regium integri populi opera non requiratur, ad illud ex toto populo hoc sibi delegit, quos jam tum peculiari beneficio sibi obstrinxerat, scilicet *primogenitos*. *Exod. XIII. 1, 2.* Sed cum primogenitorum multitudo per integrum populum dispersa erat, nec commode in unum locum ad singulare Dei ministerium convenire poterat, ab hoc ministerio iterum pecunia redimi voluit, *Exod. XIII. 13.* & unam pro iis *tribus Levitarum* sibi destinavit, quæ sincerum suum in Deum animum zelo suo vindicandæ per vitulum aureum commissæ idololatriæ satis declaraverat, *Ex. XXXII. 28.* quæ constitutio habetur *Num. III. 40. seqq.* Unde & *primogenitos & tribus Levi homines* Deus voluit connumerari, & qui è primogenitis Levitarum numerum excedebant, *CLXXIII.* pro se quemque quinque siclos solvere iussit Aaroni & filiis ejus, *v. 46. seqq.* Hunc enim & *ejus posteros*, quoniam & integræ tribus nimia multitudo erat, ad peculiare suum ministerium delegit, *Exod. XXVIII. 1. seq. Num. III. 10, 38.* hisque reliquos *Levitas* tanquam inferiores in iis, quæ ad Dei cultum pertinent, subordinavit & ministrare voluit. *Num. XVIII. 2. seqq.* Sic quidem Deus Rex apparatus regium & *ministros suos aulicos* habuit, quos inter *summus Sacerdos* intimioris fuit admissionis, (in hoc typus *viri Deo proximi Zach. XIII. 7.*) cui in ipsum ejus conclave stato tempore introire fas erat. Sed hæc quoniam magis ad *Regis cultum*, quam ad *imperii exercitium & regni administrationem* pertinebant: ad hoc quæ pertinent, Deus primo ipse immediate egit; populum in visibili nubis signo tanquam Imperator & Dux ducendo, *Exod. XIII. 21, 22. XXXII. 34. XXXIII. 16, 17.* leges publice & solenniter promulgando, *Exod. XIX. seqq.* quæ, si in ulla alia rep., hic maxime *fundamentales* dici possunt, per *Urim & Thummim* in causis dubiis & magni momenti jus dicendo, *Exod. XXVIII. 30. Lev. VIII. 8. Num. XXVII. 21. Esr. II. 63.* reliqua judicia minora per Mosen administrando, *Exod. XVIII. 13.* qui hinc & ipse *Rex in Israël Deut. XXXIII. 5.* i. e. Dei Prorex tum in ferenda lege, tum in convocandis conventibus publicis dicitur. Quoniam vero maximæ necessitatis & perpetui usus est *justitia administratio*, nec solus Moses tam vasto negotio vacabat, ut jam tum agnovit Jethro, consili-

um

um salubre ferens, *Exod. XVIII. 13. sqq.* denique Deus ipse immediate instituit *collegium LXX. seniorum*, penes quod ordinaria juris dicendi potestas esset. *Num. XI. 16. sqq. Deut. XVII. 8. sqq.* Hæc ita à Deo immediate constituta resp. non inepte à JOSEPHO *l. 2. c. Ap- pion. p. 1071 edit. Ittig. Theocratia* dicitur. Sed, qui de prima hac reip. Judaicæ forma plura cognoscendi avidus est, post J. SPENCERUM in *pec. diss. de Theocratia Judaica*, subjuncta *L.I. de legibus Judeorum ritua- libus*, adeat allegatos tum de hoc argumento, tum de rep. He- bræorum in gen. à J. A. FABRICIO in *Bibl. Antiqv. c. 14.* & J. LUD. REIMERI *remp. Hebræorum*, ex SIGONIC, BERTRAMO, CUNÆO aliis- que concinnatam.

§. XV. Nobis nunc nascitur quæstio: *An jam tum sub pri- mis instituta hujus Theocratie temporibus sceptrum sive imperium penes tribum Judæ fuerit? an vero penes aliam?* Fuisse in tribu Levi, exin- de videri poterat, quod *regnum* dicitur *Cobanim* sive *Sacerdotum*, qui tribus erant Leviticæ, hocque in rem suam maxime verte- rit PHALETRANUS, qui per *legislatorem, summum sacerdotem* intelli- git, penes quem etiam post captivitatem Babylonicam & ultimis temporibus imperium fuerit. Verum *regnum Sacerdotum* dicitur, non quod Sacerdotes imperio præerant, hoc enim hætenus so- lus Deus sibi servaverat, sed quod Dei in hac Theocratia Regis ipsi tantum *ministri* erant. Ad rerum gerendarum curam ipsos adhibitos fuisse non legimus, sed Deus vel immediate vel per Mosen proregem pleraque administrabat. Hætenus igitur pe- nes tribum Judam sceptrum esse nec potuit. Postquam autem Deus instituit *ordinarium LXX. seniorum confessum*, si hujus confessus pleraque membra è tribu Judæ fuisse demonstrari potest, & in pri- mis *presidem ejus ex hac tribu fuisse*, non præter rem dixeris, jam tum *collegium hoc sceptri compos factum fuisse*. Communis quidem sententia est, *cum Davide demum ad tribum Judæ sceptrum devenisse*. Sed hæc falsæ illi hypothese superstructa est, *sceptrum, regium ali- quod imperium designare, quam jam destruximus. Confessus LXX, seniorum cum verum habuit imperium, & judicia publica exer- cuit, quod inter jura Majestatis non minimum est, sceptrum te- nuisse negari nequit*,

§. XVI. J. CLERICVS quidem in *Disf. I. Commentario ejus in Li- bro*

bros V. T. *historicos annexa, de LXXII Virorum in rep. Populi Hebraei synedrio*, negat in *ll. cc.* esse institutum, negat quoque fuisse continuatum, sed ejus *initia demum ad tempora Seleucidarum* refert, & ad VORSTIUM provocat, qui in *Disf. A. 1651. Roslochii edita perpetuitatem* illam *magni synedrii* jam impugnaverit. Eadem quoque fuit sententia CONRINGII *de rep. Hebr.* & FRISCHMUTI apud CARPZOVIUM ad SCHICKHARD. *de Jure reg. Hebraor. c. 1.* qui PERERIUM quoque dubitasse refert, an unquam fuerit in rep. Hebraica tale concilium, quem vero castigavit MENOCHIVS. Nobis nunc cum Clerico res erit, cujus exceptiones non videntur tanti esse momenti, ut propter eas sententiam in historia Sacra manifesta vestigia habentem deseramus. *Collegium LXX virorum Num. XI.* tantum *temporarium* habet, *facultate vaticinandi ad id präditum, ut Mosi auctoritatem assereret, & in officio populum contineret.* Hoc vero ipsis verbis, quibus hi seniores jubentur una cum Mose *ferre onus populi*, repugnare, vel ipse agnoscit, cum phrasis hæc civilis sit de *curis imperii & judiciorum publicorum*, quibus Moses levare optaverat. *Deut. XVII. 8. de ordinario judicio*, quod certam fixamque sedem habiturum sit in eo loco, quem Deus ad cultum solennem electurus erat, qualis demum Hierosolyma fuit, agere, *ad quod a minoribus appellatur*, tam manifestum est, ut nec ipse habeat, quod cum aliqua specie excipere possit. Penes hoc autem *judicium* tanquam *perpetuum & ordinarium*, semper *sceptrum* sive *imperii habenas* fuisse, ut intelligatur, *fata reip. Judaice* secundum *temporum periodos* spectanda nobis sunt, & ejus vestigia sollicitè observanda, quæ delere nobis Clericus nititur, inprimis cum ad manum nobis in præsentia non sint, quæ adversus eum scripsit de hoc argumento RICHARD. SIMON, referente Dn. FABRICIO *l. c.*

§. XVII. Post excessum Mosi summæ rerum Dei jussu præfuit Josua *Deut. XXXIV. 9.* Ast non omnis, sed inprimis *rei bellicæ & populi in terram introducendi, tum & terre in tribus distribuendæ cura* ipsi demandata fuit *Deut. XXXI. 23. Jos. I. 1. 2.* *Judicium LXX* mansit. Comitibus solennibus, quæ ante exitum vitæ habuit, interfuisse non tantum *singularum tribuum seniores*, sed & quam maxime *LXX seniores*, quis dubitet, cum & in specie *Judicum* mentio fiat? *Jos. XXIV. 1.* Post Josuæ mortem *tribui Judæ administratio belli commissa*

D est,

est, *Jud. I. 1. 2.* in quo jam iterum in hoc tribu enituit *exercitium juris Majestatis*. Sed cum post Josuæ & æqualium excessum succedens generatio in idololatriam & vitam dissolutam prolapsa esset, iusta Dei ira vicinorum populorum incursionibus & vexationibus expositi sunt, unde & corruptissimus & turbulentus ac confusus admodum reip. status fuit. Hinc *Clericus* argumentum trahit, iudicium ordinarium tunc non fuisse; quod idem est, ac si in bellis civilibus senatum Romæ fuisse neges. Non plus hinc colligi potest, quam LXX illos iudices ordinarios officium suum non fecisse. Atque hæc causa fuit, cur Deus *Judices*, i. e. *Magistratus extraordinarios* passim è variis tribubus excitaret, *Jud. II. 16. Tribui Juda* tamen hic honus datus, quod primus iudicium Othniel ex illa esset, *Jud. III. 9.* In hac temporis periodo Gideon *formam reip. theocraticam* agnoscit, dum pro se & filio suo summum in populum imperium recusat, quod solius Dei Jehovæ sit, *Jud. VIII. 22. 23.* Quod vero sæpius repetitur, illo tempore non fecisse regem in Israël, quemque quod ipsi rectum videbatur, fecisse, *Jud. XVII. 6. XVIII. 1. XIX. 1. XXI. 25.* argumento est, in intestinis, quæ tunc exarserunt, bellis, auctoritatem synedrii nullam fuisse, nec ad continendum populum ferocientem valuisse, sed ad hoc imperium aliquod majus & severius sc. regium necessarium fuisse, perinde ut nec Romæ in bellis civilibus senatus auctoritas valuit. Nec adeo, quod Levita ob constupratam pellicem LXX confesum non adiit, inde *Clericus* concludere potest, tunc synedrium nullum fuisse: alia ratio erat sollicitandi universi populi, quod auctoritas iudicii tanto malo resistendo, nedum vindicando, non erat sufficiens. Usque ad *Samuelem* hic status fuit: Sed & hic *Magistratus* erat *extraordinarius*, ut reliqui *Judices*, & collapsa iudicii ordinarii auctoritate iudicia annua per vicos exercuit. *1. Sam. VII. 15. 16. 17.* Filios cum in suum locum sufficere vellet, & hi rei gerendæ non essent idonei, occasio data est populo postulandi Regem, & Deus denique voluntati ipsius cessit, *1. Sam. VIII. 1. sq.* prout dudum hunc eventum præviderat, lata in hanc rem lege, *Deut. XVIII. 14. sqq.* Atque sic è *theocratia* factum est *regnum*; è *regno Dei, humanum*: *theocratia* tamen *reliquiis manentibus* in legibus tum forensibus, tum ritualibus, in ministerio sacerdotum continuato, nec non ad tempus in iudicio Urim & Thummim.

§. XVII.

§. XVIII. In hac temporum ferie cum a Davide usq; ad Zedekiam è tribu Juda reges fuerunt, penes hos sceptrum tribus Juda fuisse negari nequit; sed hac ratione in Zedekia, Regum profapiae Davidis ultimo, iterum cesfasse, perinde concedendum est. Non ergo penes hos solos continua sceptri successio quærenda, sed iterum, ut synedrium respiciamus, necesse est. *Sub Regibus nullum fuisse synedrium, causatur Clericus.* Sed hic plane eum destituit iudicium criticum. Si qua extant in historia sacra synedrii vestigia, sub Regibus sane extant manifestissima. Nonne primus David fateatur: יהודה מחוקקי *Juda legislator meus, Ps. LX. 9. CVIII. 9.* Se cum sciret esse Regem, Judam nihilominus agnoscit legislatorem suum, perinde ut Rex Angliæ Parliamentum suum dixerit, cujus nulla alia ratio dari potest, quam quod è tribu inprimis Juda constituti essent *Judices*, qui secundum leges divinas jus dicebant. Et eo magis hic locus observari meretur, quia docet, ex ipsa hac tribu hos fuisse *judices*, qui una cum Rege remp. si non totam, certe aliquam partem tractabant. Magis adhuc manifestus est loc. *Ps. CXXII. 3. 4. 5. Hierosolyma edificata est tanquam urbs, in qua una convenitur, quoniam illuc adscendunt tribus, tribus Domini, Synagoga Israël, ad celebrandum nomen Domini. Nam ibi sedent throni ad iudicium, throni domus David.* Describitur hic Hierosolyma, ut urbs metropolis, in qua totius populi conventus tum sacri cum civiles habeantur. Dicuntur tribus adscendere ad celebrandum Dominum, quod, ut de comparatione solenni masculorum annua in tribus magnis festis accipiendum est; ita, cum dicuntur *sedere throni ad iudicium, & quidem throni domus Davidis*, non possunt alii intelligi, quam *publici & ordinarii iudices*, iique maximam partem ad stirpem Davidis originem referentes. Confer cum *Deut. XVII. 8. & deprehendes exactam cum institutione divina convenientiam.* Cum autem è Regibus multi fuerunt impii, qui adeo nullam aut exiguam ut cultus divini, ita quoque synedrii à Deo instituti curam habuerunt; pius Rex Josaphatus non tantum passim in terra & civitatibus iudicia constituit, sed & summum Hierosolymæ iudicium restauravit. Digna sunt verba, quæ integra legantur, ex *2. Paral. XIX. 8. 9. 10. 11. Etiam Hierosolyma constituit Josaphat ex Levitis & Sacerdotibus, & è capitibus Patrum Israël ad iudici-*

um Domini & ad lites forenses, & reverterunt Hierosolymam. Et præcepit illis dicens: ita facietis in timore Domini, fide & corde integro. Quod attinet ad omnem litem, quæ veniet ad vos è fratribus vestris habitantibus in urbibus suis, inter sanguinem & sanguinem, de lege, præceptis & statutis & judiciis; admonebitis illos, & non rei fient Domino, nec erit ira super vos & fratres vestros. Ita facietis, & non rei eritis. Et ecce Amarias summus Sacerdos est super vos in omni negotio Domini, & Saba-dias filius Ismaël, princeps domus Jehude in omni negotio Regis & ex-actores Levita sunt coram vobis. Confirmate vos & facite. 1) Cum collapsus erat confessus hic judicialis, Josaphat eum restituit, & quidem ut constans esset iudicium, רהעמיר. 2) Cum migrasset aut pulsus esset Hierosolyma, Josaphat in locum suum consuetum redire iussit. 3) Qui adfessores iudicii huius fuerint, hinc etiam discimus, non saltem Levitas & Sacerdotes, sed & capita Patrum Israël ex aliis sc. tribubus. 4) Sed & duo ejus Præsides commemorantur, alter summus Sacerdos, alter נגיד בית יהודה princeps domus Jude, cujus appellationis nulla alia ratio esse potest, quam quod huius tribus fuerit. Nec adeo vana est Rabbino-rum traditio, quod Præses synedrii semper fuerit è tribu Juda & familia Davidis licet alium Præsidentem Ecclesiasticum, summum Sacerdotem, collegam habuerit. 5) Denique pro diversitate Præsidentum & causæ sive negotia, de quibus coram hoc iudicio fuit disceptatum, dispescuntur in duo genera, in sacras רבך יהוה & civiles, רבך המלך, ad has referenda criminalia, בין רם לרם, ad illas, moralia & ritualia, בין תורה למצוה לחקים ולמשפטים. Quis majorem desideret lucem? nec adeo videmus, qua fronte scribere potuerit Clericus: Jam ante ostendimus iudices illos, Hierosoly-ma a Josephato restitutos, fuisse iudices, quales erant in singulis urbibus, non synedrium illud decantatum, quod toti reip. præesset. Manifesto enim distinguntur a iudicibus in singulis urbibus. v. 4. 5. 6. Quin sub Jojakimo adhuc synedrium sedisse legitur, & in templo quidem, & ex Adfessoribus partim Sacerdotibus & Prophetis, partim Principibus Jude constituisse, cum de capite Jeremiæ disceptaretur. Et audiverunt principes Jude verba hæc, & ascenderunt è domo Regis in domum Domini & sederunt in ostio porte Domini novæ &c. Jer. XXVI. 10. sqq. Discordibus quoque sententiis, politicorum adfessorum magnam

gnam fuisse auctoritatem hinc constat, cum invitis Sacerdotibus *Principes Judæ* Jeremiam infontem pronunciarunt, v. 16. *sqq* conf. XXXVIII. 5.

§. XIX. Incensâ & desolata à Babyloniis Hierosolyma, Judæi LXX. annos in captivitate Babylonica hæserunt, *Jer. XXV. 11. XXIX. 10. Dan. IX. 2.* Tum quidem fuerunt *captivus populus*, sed satis liberaliter habiti, ut vel ex *Jer. XXIX. 4. sqq.* apparet. *Synedrium* quoque una in *Babyloniam* descendisse, *TARGUM* ad *Cant. VI. 1.* refert, cujus licet non magna fides sit, verosimile tamen, aliud quod politicæ Schema ipsis precario relictum fuisse, ut suis legibus viverent, suisque uterentur sacris. Abs hoc enim si fuisset, non potuissent *matrimonia inire, agros colere, vineas plantare, domos extruere*, cum circa hæc multa è lege Judæorum forensi observanda erant, ad quæ omnia tamen eos Propheta exhortatur; nec adeo de nihilo est, quod de *Aichmalotarcha è tribu David* Judæi referunt.

§. XX. Soluta per Cyrum captivitate Babylonica, in terram suam redierunt tribus Juda & Benjamin, & qui è Sacerdotibus & Levitis supererant, cum paucis ex aliis tribubus, sed *summum imperium ipsis restitutum non est*, nec *regium*, sed tantum secundum suas vivendi leges & sacra exercendi atque hunc in finem urbem & templum, quanquam non sine difficultatibus, restaurandi, facultas data, uti in Libris *Esræ & Nehemiæ* legi potest, ut & *Dan. IX. 25.* Sub alieno imperio *servos* mansisse ipse *Esdra* fatetur: *Nam servi nos sumus & in servitute nostra non deseruimus Deum nostrum, & inclinavit ergo nos misericordiam coram Regibus Persiæ &c. Esdr. IX. 9. & Neh. IX. 36. 37.* Ecce nos hodie servi, & in terra hac ipsa, quam tradideras majoribus nostris, ut fruerentur fructu ejus & bonitate ejus, ecce nos servi in ea. Nam proventum suum fert regibus, quos præposuisti nobis propter peccata nostra. Etiam in corpora nostra dominantur, & in jumenta nostra pro voluntate sua, adeo ut in angustia magna simus. Interim imperium illis mansit, idque verum, licet non *summum* sed *ὑπερδουρον* Una cum *synedrio*, nec *regium* sed *ducale*, prout de hac quoque commutatione vaticinatus est *Ezechiel cap. XXI. 26. 27.* ubi illud quidem totum remotum, nec idem fore, quod antea fuerat, sed in *cidarim ducalem*, signum potestatis regia minoris, commutatum iri dicitur. Nota versio- nem B. LUTHERI: Ich wil die Krone zu nicht/ zu nicht/ zu nicht machen / quam qui sequitur facile dicet, regnum fuisse eversum: fons vero ipse habet *עיה אשימנה* *perversam* h. e. deteriorem reddam illam, quod indicat, imperium illis remansisse, deterioris quamvis conditionis. *Synedrium* tunc restitutum negat Clericus, nec ullam ejus mentionem fieri putat in Libris *Esræ* aut *Nehemiæ*. Verum *Esd VII 25.* legimus, Artaxerxen *Esræ* potestatem fecisse constituendi *judices & causarum cognitores, qui causas cognoscerent in toto populo, quod est trans flumen, ex omnibus scientibus legem Dei* Hos *judices* toti terræ *trans-Euphratææ præpositos*, quis negat esse *synedros*, quorum tam ampla fuit pote-

stas? Nec *synedrio* deerat *Præses* è tribu *Juda*, Aperte enim fit *דוכא* *ducis* mentio, *Mal. I. 8.* & quidem *דוכא יהודה* *ducis ex Juda* *Hagg. I. 2.* quo nomine insignitus *Sorobabel*, cujus successores recensitos habes *1. Par. III. 19. seqq.* item *Nehemias* dicitur *דוכא* *Neb. XII. 26.* aliique ante eum fuerunt *Neb. V. 15.* ut adeo *Principes ex Juda tribu prognatos* soluta captivitate fuisse constet, quos simul *synedrii Præsides* fuisse, verò est simillimum.

§. XXI. Post *Perfas* sub *Græcorum* & *Seleucidarum* imperio fuerunt *Judæi*, iisque tributa penderunt, suis autem legibus vixerunt & suis sacris usi sunt: quod iterum est *imperium aliunde concessum & precarium*, verum tamen. Hoc jam tempore *synedrium magnum* fuisse, *JOSEPHO* cum *Clericus* habeat fidem, quam *Sacræ literæ* ipsi facere non potuerunt, non est, quod ultra cum eo contendamus, licet sub *Seleucidis* demum cœpisse putet. Si autem *synedrium* fuit, ejusdem, ut antea, indolis fuisse, dubium non est, & præter *Levitas* & *Sacerdotes* è tribu *Juda* plerosque habuisse *adessores*, & ex eadem tribu *Præsidem politicum*, *Summi Sacerdotis*, in sacris *Præsidis*, collegam, qualis ejus olim sub *Regibus* constitutio fuit. Quod hoc tempore apud *summos Sacerdotes* *JOSEPHUS* rerum administrationem fuisse adserit *L. XI. A. J. c. 4. L. XX. 8.* quod pro se allegat *PHALETRANUS* & alii, hoc non alio sensu facit, quam quod *Sacerdotes* maxime conspicui *synedrii adessores* erant, & in sacris hujus *Collegii Pontifex Maximus Præsides* erat. Et quoniam ipse è genere *Sacerdotali* erat, hoc generis sui honori dedisse existimandum est, quod *Sacerdotis Summi* mentionem potius facit, quam *Principis è tribu Juda*, licet hic non minus, & alii ex hac tribu, quam *Summus Sacerdos* ad reip. clavum in *synedrio* federint. Quod *Zach. VI. 11. seqq. gemina corona Josue Sacerdotis Summi capiti* imponitur, per id non constituitur princeps & magistratus, quod causatur *Phaletranus*, cum *Deus* in *politia Judaica* hæc munia semper distincta esse voluit, & ut *tribui Judæ* nihil de *Sacerdotio* dictum est, *Hebr. VII. 14.* ita nec *tribui Levi* quicquam de regno; sed *significationem* tantum habet *typicam*, ut *Josua Summus Sacerdos* repræsenteret *Virum Zemaeb. i. e. Messiam*, qui & *Sacerdos* & *Rex* simul futurus erat *v. 12. conf. Ps. CX. 1. seqq.*

§. XXII. Cum sub *Antiocho Epiphane* *Judæi* tyrannide pressi vexarentur, & ad *Græcorum* *Sacræ* & *idolomaniam* recipiendam sollicitarentur, *Maccabæi* sive *Assamonæi* eos in libertatem vindicarunt, qui ex *sacerdotali* genere erant. Ex his *Aristobulus Hircani*, junioris *Mattathiæ* filii, filius nomen & *diadema regium* demum usurpavit, & ejus filii & nepotes in regno successerunt. Verum hi cum è tribu *Levi* fuerunt, *sceptrum tribui Judæ* promissum penes eos esse non potuit, hoc minus, cum eorum regnum non à *Deo* sancitum & institutum, sed ipsorummet *arbitrio* assumptum & usurpatum fuerit. *BARONIUS* quidem quoad *maternam originem* eos è tribu *Judæ* fuisse contendit. Sed quanquam hoc verum esset, quod vero supponit, non probavit, *maternæ originis* apud *Judæos*, ut & alias gentes, nulla ratio habita fuit. Itaque & in hac temporis periodo nullum *sceptrum Judæ* deprehendimus, nisi in *synedrio*, cujus, dolen-

dolendum est historiam nos non habere integram. Sed pro fundamento hic supponendum est, quale illud in historia sacra nobis fuit descriptum, tale quoque posterioribus temporibus fuisse.

§. XXIII. A Græcis sub Romanorum demum potestatem devenerunt Judæi, quod factum est occasione fœderis, quod Judas, externa auxilia contra Græcos quærens, cum iis iniit. 1. *Macc. VIII.* Hinc orta inter Aristobulum & Hyrcanum fratres contentione, hic Pontificatu pulsus ad Pompejum M. fugit, qui Mithridatico bello confecto, Judæos adgressus, Hierosolymam cepit, & Hyrcanum in pontificatum restituit, impositoque Judæis stipendio procuratorem dedit Antipatrum Idumæum, cujus filius fuit Herodes M. sub cujus ultimis temporibus Messias demum natus est. Habemus hic iterum *externum* in Judæos *imperium*, adeoque horum *non summum*: qua *domesticum* quoque *imperium* habemus *magistratum* non ex tribu *Juda*, sed *peregrinum Idumæum*. Frustra Herodis causam agit CASAUBONUS contra eos disputans, qui per Herodem alienigenam sceptrum ablatum contendunt, ut plerique Patres, ORIGINES, THEODORETUS, EPIPHANIUS, AUGUSTINUS & recentiores BARONIUS, PERRIERIUS, SPANHEMIUS, PHALETRANUS, &c. Hinc negat, *Herodem alienigenam fuisse*, quod Idumæi dudum in civitatem Hebræam recepti erant, & sacris Judæorum initiati, in unam cum iis gentem coaluerint *Exerc. I. in Baron. n. 34.* Vnde & DAMASCENUS & STRABO pro viro Judaico habeant. Sed utut se habeat conjunctio totius gentis Idumææ cum Judæis, quæcunque etiam fuerit Herodis religio, manet tamen, *ortu extraneum fuisse & gente Idumæum*, non *Judæum*. Nec satis erat, *Judæum* vel *Israëlitam*, vel & *Benjamitam* fuisse, si non fuit *e tribu Juda*, ortus *ab inter pedes ejus*. Ast, jam ante Herodem per captam à Pompejo Hierosolymam, & Romanis stipendiariam factam, sceptri ablati initium existimat fuisse CHRISTOPH. CELLARIUS in *disp. histor. de Cn. Pompeji M. expeditione Judaica, Hal. 1703* habita. Verum si *externum imperium* ad tollendum *imperium* sufficit, cur non jam dudum in captivitate Babylonica & sub Persarum & Græcorum imperio sceptrum ablatum existimat? Et si vel minimo ante Christum exhibitum tempore sceptrum ablatum esset, sic quoque prædictionis veritas vacillaret. Sane in hac ultima periodo nullum habemus *sceptrum* sive *imperium* *tribus Juda*, si non *in synedrio* adhuc tum superstite. Hoc quoad rerum habenas non dimisit, *Judæ sceptrum tenuit*. Fuit autem adhuc *synedrium* tempore Herodis M., ut qui nondum Rex ad dicendam causam se ipsi stitit, licet armatus, narrante JOSEPHO *Lib. XIV. A. I. c. 17. & Lib. I. de B. I. cap. 18.* Idem Herodes quidem eo ipso, quo natus est Servator, anno, adfessores synedrii trucidasse legitur apud PHILONEM & JOSEPHUM. Tunc ergo, Messia jam exhibitio, sceptrum ablatum existimat WALTHERUS in *Disp. h. l. cum GALATINO L. IV. de A. C. V. c. 8.* Verum cum eos, qui *e regio erant sanguine*, interfecit, omnes simul e medio sustulisse, credi non potest, cum plures fuerunt *e tribu Juda synedri*, licet non regii sanguinis. Tum in occisorum locum alios suffecit, quos itidem *e tribu Juda* aliquam certe partem fuisse, existimandum est.

§. XXIV.

§. XXIV. Quin extremo Christi tempore, cum publice doceret, & eo ipso anno, quo mortem obiit, adhuc *synedrium* fuisse, & post ejus mortem, quod verum habuit imperium, ex *historia Evangelistarum & Actis Apostolicis*, manifestum est. Hoc erat, quod ad Johannem legatos mittebat, *Job. I. 19.* quod de morte servatoris consilia agitabat, *Job. XI. 47.* & decretoria sententia eum damnabat, *Matth. XXVI. 59. sqq. Marc. XIV. 64.* ac denique Pilato, Præsidi Romano occidendum tradebat *Luc. XXIII. 1.* Verum quoque habebat imperium. Ipsimet fatentur, se adhuc habere *τόπον & ἔθνος, terram & populum*, in quem imperium exerceant, quæ cum metuunt, ne Romani iis auferant *Job. XI. 48.* imperium sibi relictum fatentur. Et ut illud in *Sacris Præsides* habuit Pontificem, sic in *civilibus* quoq; *præsides e tribu Juda habuisse*, dubio caret, cum hoc instituti ejus ratio postulet. Negant quidem, sibi licere quemquam interficere *Job. XVIII. 31.* sed hoc restricte accipiendum est de eo mortis genere, quo Dominum, tanquam seditiosum, affici volebant, supplicio sc. crucis, quod tam sollicitè postulant *Job. XIX. 6.* Nam & *coram Pilato mortis sententiam dicunt. v. 7.* & quoad supplicii genus hunc volebant esse executorem. Quæ post mortem Servatoris *Synedrii* vestigia sunt, supervacaneum est colligere, cum ad institutum nostrum satis est, ostendisse, ad mortem usq; Servatoris *Synedrium saluum ac integrum mansisse.*

§. XXV. Atq; ita quidem, quod constitutum nobis fuit, satis evicimus, ante *Messiam exhibitum*, i. e. natum, passum & mortuum, quin post ejus resurrectionem & in cælum adscensionem, effusum in Apostolos Spiritum Sanctum, & hos in universum orbem ad prædicandum missos, (quæ omnia ad adventum *Messiae* completum pertinent) *sceptrum* sive *verum imperium à tribu Juda nec auferri debuisset* secundum *vaticinium, Gen. XLIX. 10.* nec *ablatum esse*, secundum *eventum*, superstes autem fuisse in *synedrio*, ejusque tum *adessoribus*, tum *Præside Politico*, per quod *Politia* *Judæorum* administrata fuit ad extremum usque ejus halitum, sive ejus una cum urbe & templo per Titum Vespasianum everfionem. Atque hac quidem via rectissime & tutissime nobis incesfisse videmur, cum & *Judæos* in hoc consentientes habemus, qui itidem *sceptrum* hoc *synedrio* strenue adferunt, adeoque hac ratione ex *b. l.* facillime convinci possunt, *Messiam* dudum venisse, cum hodie nullum *synedrium*, urbe patria destructa, & terra, ad quam imperium illud erat adstrictum, expulsi, habeant, sed sine omni *politia*, sine *propriis legibus* æque sub Christianis ac sub Turcis triste exilium, quod ipsi fatentur, patiantur. Quod ad disfitas regiones, easque ultra fluvium *Sabbationem* sitas, provocant, fabulosum ipsa experientia deprehenditur.

S. D. G.

⊙(○)⊙

